

98756348-0	18/08/2026	הארץ - כותרת	עמוד 11	1	8.51x13.25
בנימין זאב הרצל - בהקשר לצינון - 80790					

מכתבים למערכת הארץ :

מכתבים למערכת הארץ

תם עידן הציונות

סקירתו המאלפת של פרופ' יצחק זמיר על מהות המונח "ציונות" ("הארץ", 14.8) צריכה לאתגר כל ישראלי, שמוצף בימים אלה בסיס מאות כמו "תשובה ציונית הולמת"; "מפלגה ציונית" וכדומה.

תשובתי לשאלה שנשאלה ברורה: אין מקום בשיח הציבורי ובמ עש המדיני למונח "ציונות". ציונות היתה תוכניתה של תנועה יהודית היסטורית, שראתה בהקמתה של מדינה יהודית בארץ ישראל את הפ תרון לזרותם של היהודים בין העמים, ולאחר 50 שנה של מאבק מדיני בינלאומי ושואה מחרידה קמה מדינת ישראל. בעולם נורמלי היתה התנועה הציונית נרשמת בספרי ההיסטוריה כמנצחת בגדול. כל סמ כויתיה ופעילותה הענפה בימי היישוב היו נקלטות על ידי המדינה החדשה, והיא היתה עוברת מן העולם. אבל לא כך קרה.

בהקשר זה אני נזכר, שבצעירותי בחר"ל כחבר התנועה החלוצית הבונים־דרור שדגלה בעלייה לארץ, לעגנו למנהיגי התנועה הציונית שלא היתה להם כל כוונה לעלות. הגדרנו ציוני מסוג זה כ"אדם אחד, האוסף כסף מאדם שני כדי לשלוח אדם שלישי לארץ ישראל". אלה מאיתנו שעלו ארצה השילו מעליהם את התואר "ציוני" כנטל גלותי, וקיבלו בגאווה את האזרחות החדשה כ"ישראלים".

יש הרבה סיבות להמשך קיומה של "התנועה הציונית העולמית" — שדלנות מדינית, עידוד הקשר בין המדינה לקהילות היהודיות מחו צה לה, איסוף תרומות, חלוקות תפקידים למקורבים — למרות שלא כולן הוגנות והכרחיות. אבל ממשלות ישראל בעבר ובהווה, בשימושן המזויף במונח "ציונות", לא עשו צדק עם ההיסטוריה, עם הרצל, אבי הציונות, ועם המנהיגות הציונית שהגשימה את חלומה. ההכרזה על הקמת המדינה ב-1948 הפכה את כל יושבי אזור המנדט שהגיע לידי המדינה לישראלים, לא לציונים. וזה המצב עד היום.

משום כך, בבחירות אוקטובר 2026 ייטיבו המפלגות לעשות אם יצי עו לכל הישראלים, "בלי הבדל דת, גזע ומין", פתרונות הוגנים לבעיות הקשות העומדות לפנינו. עיוות ההיסטוריה לא יעזור.

פרופ' מרדכי כוגן, החוג להיסטוריה של עם ישראל, האוני' העב'